

Шнуровская Л. В. Фонетический прайминг: психолингвистический аспект.

В статье рассмотрен фонетический прайминг как имплицитный механизм, который активизируется в оперативной памяти благодаря чувствительности к формальным и структурным признакам входного стимула, фонологические энграммы которого аккумулируются в долгосрочной памяти на предсемантическом уровне. Проанализирован принцип работы оперативной памяти, фонологической петли, фонологического накопителя и механизма артикуляционного контроля как психологической основы фонетического прайминга; систематизированы наиболее типичные проявления фонетического прайминга в речи; описан психофизиологический механизм обработки акустического стимула как базового процесса фонетического прайминга.

Ключевые слова: фонетический прайминг, оперативная память, входящий стимул, фонологическая петля, фонологический накопитель, акустический стимул.

Shnurovska L. V. Phonetic priming: psycholinguistic aspect.

The article views the phonetic priming as an implicit mechanism activated in the working memory due to its sensitivity to the formal and structural characteristics of the input stimulus, whose phonological engrams are accumulated in the long-term memory at the pre-semantic level. The author analysed the specificity of the working memory, the phonological loop, the phonological store and the articulatory control system as a psychological basis for the phonetic priming; systematized the most common manifestations of the phonetic priming in speech; characterized psychophysiological mechanism for acoustic stimulus processing as a precondition for the phonetic priming.

Keywords: the phonetic priming, the working memory, the input stimulus, the phonological loop, the phonological store, the acoustic stimulus.

Щербина С. М.

**Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова**

**ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ДЕСКРИПЦІЙ НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ
У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ**

У статті розглядається сутність наукової комунікації та її основних дескрипцій, якими є стиль, дискурс, текст, науковий стиль, науковий дискурс, що перебувають у певних відношеннях між собою. Порушується проблема термінологічного змішування цих понять, зокрема, вживання одного поняття у значенні іншого, синонімічна дублетність тощо. Пропонується обґрунтований погляд щодо диференціації термінів наукової комунікації.

Ключові слова: комунікація, наукова комунікація, стиль, дискурс, текст, науковий стиль, науковий дискурс.

Стрімкий розвиток науки і техніки, поява електронного каналу комунікації, розширення міжнародних науково-професійних контактів надали науковцям можливість представити свої наукові здобутки на міжнародній арені (Т. В. Яхонтова) та сприяли змінам у ставленні до наукової комунікації [24, с. 218]. Перед дослідниками постало завдання навчитися чітко, лаконічно та граматично правильно представляти наукові здобутки. У своїй праці П. О. Селігей [18] заявив про низький рівень мовної культури наукових публікацій. Як зазначає автор, “маємо серйозні підстави говорити про кризу чи, принаймні, передкризовий стан сучасного наукового стилю” [18, с. 175].

Актуальність даної наукової розвідки визначається її спрямуванням до комплексного розгляду таких понять, як мислення, комунікація, мова / мовлення, де активність суб'єкта розумово-мовленнєвої наукової діяльності є визначальною на тлі зростання важливості науки й знання норм наукової комунікації.

Про зростання уваги до визначення сутності наукової комунікації та вивчення основних її жанрів свідчать праці М. Холлідея, Т. Дадлі-Еванса, О. М. Ільченко, В. І. Карасика, Дж. Р. Мартіна, Дж. Свейлза, Т. В. Яхонтової, та ін., більшість з яких присвячено вивченню первинних жанрів наукової комунікації (наукова стаття, монографія, дисертація) як основних форм оприлюднення наукових здобутків. Зокрема, провідний у науковому плані жанр наукової статті залишається й досі популярним об'єктом дослідження (див.: К. Беркенкоттер, П. Бретт, В. К. Бхатія, Ч. Базерман, Д. Бенкс, І. А. Вільямс, З. Голебівські, Р. Голмз, К. В. Гоосен, Х. Госден, С. Л. Монтгомері, С. Постегуїлло, К. Хайленд). Натомість вторинні жанри наукової комунікації (анотація, повідомлення, тези та ін.) меншою мірою представлені у мовознавчих студіях (І. А. Колесникова, В. Г. Ляпунова, О. С. Троянська).

Незважаючи на активізацію вчених у цьому напрямі, проте ще досить багато питань залишаються дискусійними, зокрема у плані встановлення співвідношення понять “дискурс” і “стиль” (“науковий дискурс” / “науковий стиль”) [2; 4; 17; 21; 24], а також структурної диференціації наукового стилю мовлення та встановлення його жанрової диференціації, що свідчить про актуальність теми даної статті.

Метою статті є диференціація дескрипцій наукової комунікації у сучасній лінгвістиці.

Завдання:

- розкрити сутність понять “комунікація” та “наукова комунікація”;
- визначити критерії диференціації понять “дискурс” і “стиль”;
- встановити співвідношення між поняттями “науковий дискурс” і “науковий стиль” та розкрити сутність кожного з них.

За етимологічною природою, поняття “комунікація” походить від латинського *commūnicātio* (“повідомлення, передача”), пов’язаного з дієсловом *commūnicō* (“роблю спільним; повідомляю; з’єдную”), що є похідним від *commūnis* (“спільний”) [3, с. 43]. За даними Великого тлумачного словника української мови, в основу терміна “комунікація” покладено поняття “сполучати”, а вужчому розумінні – обмінюватися інформацією [25, с. 142]. Подібне визначення знаходимо і в англійських тлумачних словниках, де термін “комунікація” має таку дефініцію: “Communication is the activity or process of giving information to other people or living things” (Комунікація – це акт чи процес передачі інформації іншим людям чи істотам) [26, р. 237]. Тобто, у широкому розумінні комунікація – це будь-яка форма обміну інформацією між істотами (людьми чи тваринами). У більш вузькому значенні поняття “комунікація” розглядається у працях німецьких вчених, які дають таке визначення цьому поняттю: “Zwischenmenschliche Verständigung mittels sprachlicher und nichtsprachlicher Mittel wie Gestik, Mimik, Stimme” (Міжособистісне спілкування, що реалізується за допомогою мовних і немовних засобів спілкування: міміки, жестів, голосу тощо) [22, с. 128]. Таке тлумачення, на нашу думку, цілком відповідає знаковій природі мови та узгоджується з теорією комунікації.

Виявлення сутності процесу комунікації у лінгвістичній літературі як і самого поняття “комунікація” також не є однозначним. У сучасній лінгвістиці намітилося два основні підходи до розуміння процесу комунікації: *механістичний* та *діяльнісний*.

Механістичний підхід (М. Кастельс, Е. Тоффлер, К. Шенон та ін.) передбачає розуміння комунікації як односкерованого процесу кодування й передавання інформації від адресанта до адресата. У межах *діяльнісного підходу* (М. Бубер, В. Кульман, І. Сусов та ін.) комунікація становить спільну діяльність усіх учасників (комунікантів), за якої формується спільний (до певної межі) погляд на об’єкти реальної дійсності [3, с. 48]. Прихильником якого б підходу не був той чи інший науковець, він у будь-якому випадку зіштовхується з певною моделлю комунікації, яка

передбачає ідентифікацію всіх компонентів перебігу процесу комунікації в певній сфері людського спілкування.

Питання про статус наукової комунікації залишається гостро дискусійним у сучасних мовознавчих дослідженнях, тому всібічно охарактеризувати цей феномен досить складно.

У широкому розумінні *наукова комунікація* – це процес обміну інформацією в науковому середовищі [6, с. 9]. Під терміном “обмін інформацією” розуміють можливість науковця передавати/сприймати інформацію за межі / з-за меж будь-якого наукового середовища [13, с. 76]. У більш вузькому смислі *наукову комунікацію* визначають як процес руху інформації у науці на різних рівнях пізнавальної діяльності науковця (збір інформації, етап проведення дослідження, отримання нової інформації) [2, с. 61].

А. Я. Черниш зазначає, що ефективність наукової комунікації залежить від таких факторів, як наявність наукового середовища – сфери функціонування наукової комунікації, вибору певної наукової проблеми, що потребує розвитку нових ідей, одержання принципово нових результатів та обмін ними з іншими науковцями, що знаходить мовне втілення у системі наукових текстів [20, с. 34]. Виходячи з цього під науковою комунікацією розуміємо ситуативно зумовлене мовлення, що передбачає процес обміну ідеями чи думками між науковцями, який здійснюється в усній чи письмовій формах та реалізується у жанрово-стильовій диференціації наукових текстів. У такому відношенні, науковий текст є одночасно формою існування наукової комунікації та її результатом.

Реалізуючись у мовному просторі наукового тексту, наукова комунікація породжує *науковий дискурс*, основною метою якого є повідомлення об'єктивної інформації, доведення істинності наукового знання, пояснення причини явищ, опис істотних ознак предмета наукового пізнання [10, с. 67]. У цьому аспекті значимими для наукового дискурсу є критерії науковості: систематичність, методичність, критичність, загальнозначимість результатів дослідження [12, с. 46]. Принципова відмінність наукового дискурсу від інших видів інституціонального дискурсу полягає в статусній рівності його учасників, що передбачає вільну взаємодію мовців, і відповідно, відсутність будь-яких суворих вікових, гендерних та інших обмежень і заборон на відміну від інших його видів.

На сьогодні лінгвістичний статус наукового дискурсу не є чітко визначеним і трактується у різних вимірах: 1) як цілеспрямований спосіб раціональної передачі наукового знання, прагматично зорієнтований, соціально і етнокультурно зумовлений [6, с. 14]; 2) як різновид мови, що використовується в межах певної галузі [23, с. 137]; як сукупність усіх наявних і потенційно можливих текстів, що вербалізують наукове знання як результат пізнавальної діяльності суб'єктів науки [2, с. 62]; як організований виклад наукового знання і його верифікація [13, с. 25].

Невизначеність сутності наукового дискурсу призводить до його ототожнення з суміжними поняттями. Наприклад, у низці лінгвістичних досліджень поняття *науковий дискурс* та *науковий стиль* повністю накладаються один на одного (див.: О. В. Михайлова, І. А. Скрипак).

Перш ніж перейти до розгляду співвідношення понять *науковий дискурс* та *науковий стиль*, потрібно визначити критерії диференціації самих понять *дискурс* і *стиль*.

Як відомо, поняття *функціональний стиль* міцно закріпилося ще у радянському мовознавстві та отримало чітку дефініцію з виробленим науково-теоретичним апаратом і розробленими методами дослідження (див. праці В. В. Виноградова, І. Р. Гальперіна, М. М. Кожині, О. М. Мороховського, Ю. М. Скребньова,

Л. В. Щерби). Класичне визначення поняття *функціональний стиль* міститься у працях В. В. Виноградова, який визначає його як “суспільно усвідомлену й функціонально зумовлену, внутрішньо об’єднану сукупність прийомів вживання, відбору і поєднання засобів мовного спілкування у сфері тієї чи іншої загальнонародної, загальнонаціональної мови, співвідносно з іншими такими ж способами вираження, що служать для інших цілей, виконують інші функції у мовній суспільній практиці певного народу” [5, с. 73]. Учениця В. В. Виноградова М. М. Кожина розширила уявлення про функціональний стиль, доповнивши і уточнивши його характеристику. Функціональний стиль, за М. М. Кожиною, – це своєрідний характер мовлення певного різновиду, який відповідає конкретній сфері суспільної діяльності та співвідносній з нею формі свідомості і створений особливостями функціонування в цій сфері мовних засобів та специфічною мовленнєвою організацією, яка утворює її загальне стилістичне забарвлення [8, с. 34].

На відміну від традиційного для лінгвістичних досліджень того часу терміна “стиль” поняття “дискурс” (англ. *discourse*) ввійшло в термінологічний апарат лише у 1970-х роках завдяки праці американського лінгвіста З. Харисса і спочатку почало вживатися як синонім до поняття “функціональний стиль”. У той же ж час виникла тенденція і до ототожнення дискурсу з текстом. Згодом дискурс змінив свій лінгвістичний статус і почав інтерпретуватися як “складний комунікативний феномен, що окрім тексту включає в себе низку екстралінгвістичних факторів (знання про світ, настанови та цілі адресата), необхідних для розуміння тексту” [1, с. 136].

При цьому слід зазначити, що в англійській культурі поняття “дискурс” вживається не лише як суто науковий термін, але й як слово повсякденного вжитку, найчастіше синонім до слова мовлення (*speech*), що побутує у таких значеннях: 1) усне або писемне мовлення на певну тематику; 2) обговорення, дискусія; усна і писемна мова (коли її розглядають з погляду використання мовцями) [26].

Огляд наукових праць свідчить про те, що на сучасному етапі наукової думки поняття “дискурс” стало дуже популярним терміном, який отримав десятки інтерпретацій. Більш того, спектр тлумачення цього поняття є набагато ширшим, ніж будь-якого іншого терміна у літературознавстві та теорії культури [4, с. 9]. Однак, замість того, щоб поглибити наукові знання про цей феномен, окремі інтерпретації стали поштовхом до його нівелювання та уподібнення із суміжними поняттями. Як зазначає В. О. Чернявська, у вітчизняному мовознавстві спостерігається плуралізм думок і поглядів щодо оперування поняттям “дискурс”, який призвів до того, що дискурс накладається на систему понять, які традиційно закріпились у лінгвістиці [22, с. 86]. Зокрема, йдеться про ототожнення термінів “дискурс” і “стиль”, співвідношення між якими слід вважати умовним, хоча б з тієї причини, що вони належать до різних наукових парадигм. *Дискурс – об’єкт міждисциплінарного вивчення, а функціональний стиль залишається в межах лінгвістики та літературознавства.*

Значний прорив у диференціації їхньої сутності зробила В. О. Чернявська, опублікувавши статтю “Дискурс як фантомний об’єкт: від тексту до дискурсу, і навпаки” [21]. Констатуючи беззаперечну спільність методологічного принципу функціонально-стилістичного і дискурсивно орієнтованого підходів – врахування взаємозв’язку лінгвістичного та екстралінгвістичного планів висловлювання, дослідниця зазначає, що “дискурс і стиль не є тотожними поняттями, оскільки дискурс належить до іншої формації, в основі якої лежить принципово відмінний від функціональної стилістики принцип поділу комунікативних сфер. Якщо критерієм виділення функціональних стилів є форма суспільної свідомості, то критерієм виокремлення певної дискурсивної формації є змістовно-тематичні та комунікативно-прагматичні відношення між текстами, як вже існуючими, так і потенційно-

можливими” [21, с. 87]. Згідно з цим критерієм видова диференціація функціональних стилів повинна відповідати основним формам людської свідомості, типовим соціально-значущим сферам спілкування та діяльності людей. У зв'язку з чим кількість функціональних стилів є регламентованою. Загальноприйнята класифікація нараховує п'ять функціональних стилів: науковий, офіційно-діловий, газетно-публіцистичний, побутовий та художній. Тоді ж як дискурсів може бути безкінечно багато, оскільки підґрунтям для об'єднання вже існуючих і потенційно можливих текстів в єдину дискурсивну формацію є суб'єктивна інтерпретація лінгвіста-дослідника [16, с. 87].

Своє бачення проблеми співвідношення понять “дискурс” і “стиль” пропонує О. В. Орлова. На думку дослідниці, в основі диференціації понять “дискурс” і “стиль” лежить 5 опозиційно маркованих ознак: конкретність / абстрактність, унікальність / типовість, “революційність” / “еволюційність”, динамічність / статичність, варіативність / інваріантність [14, с. 82]. Зазначені ознаки свідчать про дихотомію понять “дискурс і “стиль”.

Однак спільним об'єктом аналізу дискурсу та стилю є текст, зокрема і науковий. Відтак, науковий дискурс знаходить своє втілення в системі первинних (стаття, монографія, рецензія, підручник, доповідь, курсова, диплом) та вторинних (анотація, тези, есе, резюме) наукових текстів. Головними ознаками будь-якого наукового тексту є структурність, когезія, когерентність та інтертекстуальність [10, с. 36].

У співвідношенні понять “дискурс” і “текст” під дискурсом розуміємо процес утворення тексту, який є результатом дискурсу (комунікативної події). Текст – “кінцевий результат процесу мовленнєвої діяльності, що має завершено (і зафіксовану) форму” [11, с. 146]. Об'єктивне вивчення наукового дискурсу вважаємо можливим лише за умови дослідження мовних особливостей наукових текстів певної жанрової приналежності з урахуванням екстралінгвальних чинників, що впливають на їх створення. До екстралінгвальних чинників наукового дискурсу, як правило, відносять цілі наукового спілкування, спосіб появи й актуалізації цього виду дискурсу, учасників спілкування та соціально-історичні умови його існування [19, с. 13].

Функціональний стиль виступає однією з найсуттєвіших властивостей тексту, що полягає в його мовленнєвій системності, тобто системному вживанні певних мовних засобів, структур, текстових одиниць в межах тексту даного стилю [18, с. 175]. У цьому відношенні функціональний стиль існує у вигляді чіткого регламентованого набору стильових рис, прийомів та доміант, що є найбільш адекватними певному дискурсу. Стиль формує систему так званих “дискурсивних формул/формацій”.

В межах наукового дискурсу функціонує науковий стиль, який є функціональним різновидом літературної мови, що обслуговує різні галузі науки, виробництва й освіти. Науковий стиль характеризується особливостями добору й використання мовно-стилістичних засобів (лексики, наукової фразеології, граматичних форм, синтаксичних конструкцій тощо) [9, с. 32]. До основних ознак наукового стилю, як правило, відносять інформативність, логічність викладу, чіткість композиції, точність, об'єктивність, доказовість, переконливість, насиченість термінами як показниками наукової спрямованості тексту, складність та розлогість синтаксичних конструкцій [7, с. 32].

У межах дихотомії “науковий дискурс” та “науковий стиль” обидва поняття слід розглядати як взаємопов'язані, однак у жодному разі не тотожні. Ці дві фундаментальні категорії розмежовують простір наукової комунікації у просторово-часовому вимірі. *Науковий дискурс* – динамічне явище, що змінюється та розширюється під впливом часу та умов комунікації, формуючи нові горизонти для обміну науковими ідеями. *Науковий стиль* є відносно статичним явищем, що

передбачає системне вживання мовних одиниць у межах тексту даного стилю [15, с. 23]. У цьому відношенні науковий стиль є особливим конструктом наукового дискурсу з характерною йому підсистемою мовних засобів, що обслуговують сферу наукової комунікації.

Таким чином, у загальному вимірі науковий дискурс включає в себе три складові: науковий стиль (у статистичному вимірі), наукове мовлення (у динамічному вимірі), а також науковий текст як результат мовленнєвої діяльності науковців певної сфери. У такому тлумаченні поняття “науковий дискурс” тісно співвідноситься з поняттям “наукова комунікація”.

Підсумовуючи розгляд основних дескрипцій наукової комунікації, хочемо відзначити позитивну динаміку, що намітилася у вирішенні таких загальнотеоретичних проблем, як виявлення сутності та природи дискурсу загалом та наукового дискурсу зокрема; встановлення співвідношень між дискурсом і стилем, дискурсом і текстом, науковим дискурсом і науковим стилем.

У плані подальших наукових розвідок перспективним уважаємо розгляд типологічних характеристик та жанрово-стилістичної диференціації англomовного наукового дискурсу, який в умовах інформатизації суспільства набуває нових динамічних змін.

Л і т е р а т у р а

1. Арутюнова Н. Д. Дискурс // Лингвистический энциклопедический словарь / В. Н. Ярцева (ред.) – М. : Советская энциклопедия, 1990. – С. 136–137
2. Баженова Е. А. Научный текст и среда в сб. / Е. А. Баженова // Вестник Пермского университета. – Пермь : Изд-во Пермского ун-та, 2010. – С. 60–64
3. Бацевич Ф. С. Основы коммуникативной лингвистики: учебник / Ф. С. Бацевич. – К. : Вид. центр “Академія”, 2004. – 344 с.
4. Белова А. Д. Понятия “стиль”, “жанр”, “дискурс”, “текст” у сучасній лінгвістиці / А. Д. Белова // Иноземна філологія. – К. : Вища школа, 2002. – Вип. 32–33. – С. 7–14.
5. Виноградов В. В. Итоги обсуждения вопросов стилистики / В. В. Виноградов // Вопросы языкознания. – 1955. – № 1. – С. 60–87.
6. Гніздечко О. М. Авторизація наукового дискурсу: комунікативно-прагматичний аспект (на матеріалі англomовних статей сучасних європейських та американських лінгвістів) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Київський національний лінгвістичний університет. – К., 2005. – 203 с.
7. Ільченко О. М. Етикетизація англо-американського наукового дискурсу : автореф. дис. на здобуття ступеня д-ра філол. наук : 10.02.04 / О. М. Ільченко ; Київ. нац. ун-т імені Т. Шевченка. – К., 2002. – 37 с.
8. Кожина М. Н. Целый текст как объект стилистики текста / М. Н. Кожина // Stylistika – IV. – 1995. – С. 33–54.
9. Крохалева Л. С. От функционально-стилистического к коммуникативно-функциональному анализу текста / Л. С. Крохалева // Стилистика и дискурсивный анализ текста : [материалы межкафедр. кругл. стола каф. стилистики англ. яз.], (Минск, 14 дек. 2006 г.) / Минск. гос. лингв. ун-т. – Минск, 2008. – Ч. 1. – С. 86–89.
10. Котюрова М. П. Об экстралингвистических основаниях смысловой структуры научного текста: функционально-стилистический аспект / М. П. Котюрова. – Красноярск : Изд-во Краснояр. ун-та, 1988. – 171 с.
11. Кубрякова Е. С. Эволюция лингвистических идей во второй половине XX века (опыт парадигмального анализа) / Е. С. Кубрякова // Язык и наука конца XX века. – М. : Рос. Гуманит. Ун-т, 1995. – С. 144–238.
12. Макаров М. Л. Основы теории дискурса : [монография] / М. Л. Макаров. – М. : ИТДГК “Гнозис”, 2003. – 280 с.
13. Михайлова Е. В. Интертекстуальность в научном дискурсе (на материале статей) / Е. В. Михайлова. – Волгоград, 1999. – 205 с.
14. Орлова О. В. Жизненный цикл и миромоделирующий потенциал медиаконцепта / О. В. Орлова // Вестник Томского гос. пед. ун-та. – 2010. – Вып. 6 (69). – С. 79–84.

15. *Петров В. М.* Вступительная статья / В. М. Петров, Ю. Н. Караулов // Язык. Познание. Коммуникация / Т. А. ван Дейк. – М. : Прогресс, 1989. – С. 5–11.
16. *Разинкина Н. М.* Функциональная стилистика английского языка / Н. М. Разинкина. – М. : Высш. школа, 1989. – 180 с.
17. *Самохина В. А.* Функционально-коммуникативная стилистика текста: проблемы и пути решения / В. А. Самохина // Вісник Харківського національного університету. Серія Романо-германська філологія. – 2006. – № 725. – С. 125–129.
18. *Селігей П. О.* Науковий стиль української мови: ресурси оновлення / П. О. Селігей // Мовознавство, 2006. – № 2, 3. – С. 174–185.
19. *Скрипак И. А.* Языковое выражение экспрессивности как способа речевого воздействия в современном научном дискурсе : на материале статей лингвистического профиля на русском и английском языках : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19 / И. А. Скрипак. – Ставрополь, 2008. – 199 с.
20. *Черныш А. Я.* Основы научных исследований : [учебник] / А. Я. Черныш, Е. Г. Анисимов, Н. П. Багмет, И. В. Глазунова, Т. Д. Михайленко ; под общ. ред. А. Я. Черныша. – М. : Изд-во Российской таможенной академии, 2011. – 226 с.
21. *Чернявская В. Е.* Дискурс как фантомный объект: от текста к дискурсу и обратно? / В. Е. Чернявская // Когнитивия, коммуникация, дискурс. – 2011. – С. 86–95.
22. *Bussmann H.* Lexikon der Sprachwissenschaft / H. Bussmann. – Stuttgart : Kröner, 2002. – 904 S.
23. *Faircough N.* Media Discourse / N. Faircough. – London : Arnold, 1995. – 283 p.
24. *Yakhontova T.* Selling or Telling? The issue of cultural variation in research genres / T. Yakhontova // Academic Discourse / J. Flowerdew (Ed.). – London and New York : Longman, 2002. – P. 216–232.

Лексикографічні джерела

25. *Бусел В. Т.* Великий тлумачний словник сучасної української мови / В. Т. Бусел. – К., Ірпінь : Перун, 2005. – 1728 с.
26. BBC English Dictionary. – London : Harper Collins Publishers, 1992.
27. Macmillan English Dictionary for Advanced Learners [Electronic Resource] / International Student Edition. – London : Macmillan Publishers Ltd, 2002. – Mode of Access : <http://www.macmillandictionary.ru>

References

1. *Arutyunova N. D.* Diskurs // Lingvisticheskiy entsiklopedicheskiy slovar' / V. N. Yartseva (red.) – М. : Sovetskaya entsiklopediya, 1990. – S. 136–137.
2. *Bazhenova Ye. A.* Nauchnyy tekst i sreda v sb. / Ye. A. Bazhenova // Vestnik Permskogo universiteta. – Perm' : Izd-vo Permskogo un-ta, 2010. – S. 60–64.
3. *Batsevich F. S.* Osnovi komunikativnoy lingvistiky: pidruchnik / F. S. Batsevich. – K. : Vid. tsentr "Akademiya", 2004. – 344 s.
4. *Bêlova A. D.* Ponyattya "stil'", "zhanr", "diskurs", "tekst" u suchasnyy lingvistitsi / A. D. Bêlova // Ínozemna filologiya. – K. : Vishcha shkola, 2002. – Vip. 32–33. – S. 7–14.
5. *Vinogradov V. V.* Itogi obsuzhdeniya voprosov stilistiki / V. V. Vinogradov // Voprosy yazykoznavniya. – 1955. – № 1. – S. 60–87.
6. *Gnizdechko O. M.* Avtorizatsiya naukovogo diskursu: komunikativno-pragmatichniy aspekt (na materialakh anglo-movnykh statey suchasnykh evropeys'kikh ta amerikans'kikh lingvistiv) : dis. ... kand. filol. nauk : 10.02.04 / Kiïvs'kiy natsional'niy lingvistichniy univ'ersitet. – K., 2005. – 203 s.
7. *Íl'chenko O. M.* Yetiketizatsiya anglo-amerikanskogo naukovogo diskursu : avtoref. dis. na zdobuttya stupenya d-ra filol. nauk : 10.02.04 / O. M. Íl'chenko ; Kiïv. nats. un-t imeni T. Shevchenka. – K., 2002. – 37 s.
8. *Kozhina M. N.* Tselyy tekst kak ob'yekt stilistiki teksta / M. N. Kozhina // Stylistika – IV. – 1995. – S. 33–54.
9. *Krokhaleva L. S.* Ot funktsional'no-stilisticheskogo k kommunikativno-funktsional'nomu analizu teksta / L. S. Krokhaleva // Stilistika i diskursivnyy analiz teksta : [materialy mezhkafedr. krugl. stola kaf. stilistiki angl. yaz.], (Minsk, 14 dek. 2006 g.) / Minsk. gos. lingv. un-t. – Minsk, 2008. – CH. 1. – S. 86–89.
10. *Kotyurova M. P.* Ob ekstralingvisticheskikh osnovaniyakh smyslovoy struktury nauchnogo teksta: funktsional'no-stilisticheskiy aspekt / M. P. Kotyurova. – Krasnoyarsk : Izd-vo Krasnoyarsk. un-ta, 1988. – 171 s.
11. *Kubryakova Ye. S.* Evolyutsiya lingvisticheskikh idey vo vtoroy polovine KHKH veka (opyt paradigmatal'nogo analiza) / Ye. S. Kubryakova // YAzyk i nauka kontsa KHKH veka. – М. : Ros. Gumanit. Un-t, 1995. – S. 144–238.

12. *Makarov M. L.* Osnovy teorii diskursa : [monografiya] / M. L. Makarov. – M. : ITDGG “Gnozis”, 2003. – 280 s.
13. *Mikhaylova Ye. V.* Intertekstual’nost’ v nauchnom diskurse (na materiale statey) / Ye. V. Mikhaylova. – Volgograd, 1999. – 205 s.
14. *Orlova O. V.* Zhiznennyy tsikl i miromodeliruyushchiy potentsial mediakontsepta / O. V. Orlova // Vestnik Tomskogo gos. ped. un-ta. – 2010. – Vyp. 6 (69). – S. 79–84.
15. *Petrov V. M.* Vstupitel’naya stat’ya / V. M. Petrov, YU. N. Karaulov // YAzyk. Poznaniye. Kommunikatsiya / T. A. van Deyk. – M. : Progress, 1989. – S. 5–11.
16. *Razinkina N. M.* Funktsional’naya stilistika angliyskogo yazyka / N. M. Razinkina. – M. : Vyssh. shkola, 1989. – 180 s.
17. *Samokhina V. A.* Funktsional’no-kommunikativnaya stilistika teksta: problemy i puti resheniya / V. A. Samokhina // Visnik Kharkivs’kogo natsional’nogo univrsitetu. Seriya Romano-germans’ka filologiya. – 2006. – № 725. – S. 125–129.
18. *Selígey P. O.* Naukoviy stil’ ukrains’koï movi: resursi onovlennya / P. O. Selígey. – Movoznavstvo, 2006. – № 2, 3. – S. 174–185.
19. *Skripak I. A.* YAzykovoye vyrazheniye ekspressivnosti kak sposoba rechevogo vozdeystviya v sovremennom nauchnom diskurse: na materiale statey lingvisticheskogo profilya na russkom i angliyskom yazykakh : dis. ... kand. filol. nauk : 10.02.19 / I. A. Skripak. – Stavropol’, 2008. – 199 s.
20. *Chernysh A. YA.* Osnovy nauchnykh issledovaniy : [uchebnik] / A. YA. Chernysh, Ye. G. Anisimov, N. P. Bagmet, I. V. Glazunova, T. D. Mikhaylenko ; pod obshch. red. A. YA. Chernysha. – M. : Izd-vo Rossiyskoy tamozhennoy akademii, 2011. – 226 s.
21. *Chernyavskaya V. Ye.* Diskurs kak fantomnyy ob'yekt: ot teksta k diskursu i obratno? / V. Ye. Chernyavskaya // Kognitsiya, kommunikatsiya, diskurs. – 2011. – S. 86–95.
22. *Bussmann H.* Lexikon der Sprachwissenschaft / H. Bussmann. – Stuttgart : Kröne, 2002. – 904 S.
23. *Faircough N.* Media Discourse / N. Faircough. – London : Arnold, 1995. – 283 p.
24. *Yakhontova T.* Selling or Telling? The issue of cultural variation in research genres / T. Yakhontova // Academic Discourse / J. Flowerdew (Ed.). – London and New York : Longman, 2002. – P. 216–232.

Lexicographic sources

25. *Busel V. T.* Velikiy tumachniy slovník suchasnoï ukrains’koï movi / V. T. Busel. – K., Írpin’ : Perun, 2005. – 1728 s.
26. BBC English Dictionary. – London : Harper Collins Publishers, 1992.
27. Macmillan English Dictionary for Advanced Learners [Electronic Resource] / International Student Edition. – London : Macmillan Publishers Ltd, 2002. – Mode of Access : <http://www.macmillandictionary.ru>

Щербина С. Н. *Дифференциация описаний научной коммуникации в современной лингвистике.*

В статье рассматривается сущность научной коммуникации и ее основных описаний: стиль, дискурс, текст, научный стиль, научный дискурс, находящихся между собой в определенных отношениях. Обсуждается проблема терминологического смешивания данных понятий, в частности, употребление одного понятия в значении другого, синонимическая дублетность и т.д. Предлагается обоснованный взгляд по поводу дифференциации терминов научной коммуникации.

Ключевые слова: коммуникация, научная коммуникация, стиль, дискурс, текст, научный стиль, научный дискурс.

Shcherbyna S. M. *Differentiation of descriptions of scientific communication in modern linguistics.*

The article deals with the notion of scientific communication and its main descriptions: style, discourse, text, scientific style, scientific discourse having certain relation among them. The problem of mixing terminology of these concepts has been discussed, in particular, the use of concepts within the meaning of one another, synonymous doublets, etc. The reasoned opinion about the differentiation of terms of scientific communication has been offered.

Keywords: communication, scientific communication, style, discourse, text, scientific style, scientific discourse.